

قلم افای معبد غبیسی

« فهرست کتب کتابخانه مبارکه استان قدس رضوی ... »

— ۲ —

در شهر حلب نیز چند کتابخانه مهم موجود است :

- ۱ — کتابخانه مدرسه احمدیه دارای سه هزار کتاب و از آن جمله بعضی از نفائس کتب .
 - ۲ — کتابخانه مدرسه رضائیه دارای هزار و پانصد کتاب .
 - ۳ — کتابخانه « ابن الهبر اوی »
 - ۴ — کتابخانه تکیه مولویه
 - ۵ — کتابخانه « بنی باقرینه »
 - ۶ — کتابخانه « بنی العجایزی »
 - ۷ — کتابخانه « ال مدرس »
 - ۸ — کتابخانه مارونیه متعلق به جمیعت نصارای مارونیت Maronites در حلب که در سال ۱۷۲۵ تأسیس شده و بعضی آن کتب عربی نادر در آن است .
 - ۹ — کتابخانه ملکیه متعلق به کاتولیک ها که ۲۱۲ جلد کتاب خطی نایاب دارد
 - ۱۰ — کتابخانه سریانیه متعلق به جمیعت کاتولیک های سریانی .
 - ۱۱ — کتابخانه « بنی الدلال » دارای پانصد کتاب
- دو بیروت نیز کتابخانهای شرقی بسیار است که اغلب آنها از تاسیسات مبلغین عیسوی است :
- ۱ — کتابخانه شرقی جمیعت « اباء البسوغین » متعلق به مبلغین تزویت Gesuites که در معارف بیروت مقام بسیار مهم دارند و یکی از معروف

ترین تاسیسات مبلغین نصارای کاتولیک در ممالک اسلامی است . این کتابخانه دارای نزدیک چهل هزار کتاب است که بعضی از آنها کتب فرید هریت و این کتابخانه یکی از مهم ترین کتابخانهای شرقی است .

۲ — کتابخانه « کلبه الامیر کیه » کتابخانه دارالعلم امریکائی American University بیروت . دارای نزدیک هفده هزار کتاب . در اغلب از نواحی سوریه قرائت خانهای بزرگ است که اهالی برای فایده عموم تاسیس کرده اند و در هر قرائت خانه یک مقدار کتب از کتبی که در مساجد بوده است اندارده اند و مهم ترین آنها قرائت خانه بیروت است با اسم « غرفة القراءة » .

اخیراً در سوریه جمعیت ادبی مهمی با اسم « اکادمی عرب » تاسیس شده که جمعیت مزبور مجله مخصوص و کتابخانه شرقی مهمی تاسیس کرده است که بعضی کتب عربی نایاب را در انجا جمع اورده اند .

در لبنان نیز چند کتابخانه شرقی است که اغلب در مدارس و در جماعت‌مندی است و هر طبقه از نصارای لبنان کتابخانه مخصوص دایر کرده است ازان جمله است کتابخانه « دیرالبلمند » متعلق به نصارای ارتودوکس و کتابخانه دیرالمحاصص متعلق به کاتولیک ها و کتابخانه مارونیه متعلق به مارونیت و کتابخانهای دیگر در « عین ورقه » و مارعبدا و قرحا و قرنة شهوان والشوير و مارشعیا و سوق لغوب و عین تراز و عین طورا و غزیر و غیره .

کتابخانهای فلسطین

در اغلب از شهرهای فلسطین کتابخانه های شرقی است که مهم ترین آنها بدین قرار است :

۱ — کتابخانه دیرالروم در اورشلیم دارای دو هزار و هفتصد و سی و سه کتاب .

۲ — کتابخانه مرکزی بهود در اورشلیم دارای بیست هزار کتاب و بعضی کتب مهم شرقی .

- ۳ - کتابخانه لاین در اورشلیم
- ۴ - کتابخانه مدرسه امریکانی
- ۵ - کتابخانه ارتدوکس‌ها .
- ۶ - کتابخانه ارمنی‌ها .

۷ - کتابخانه خالدیه شامل نزدیک چهار هزار کتاب که مهم ترین کتابخانهای شرقی فلسطین است و در اورشلیم تأسیس شده . در نواحی حمص نیز کتابخانهای شرقی یافت می‌شود . تا سیزده سال قبل در حمص نه کتابخانه عمومی بوده که عده کتب اینها از پنج هزار تجاوز می‌گرد و بعضی کتاب‌دانهای خصوصی که عده کتاب اینها از هشت هزار متغیر است بود . مهم‌ترین کتابخانهای ان ناحیه مدین قرار است :

- ۱ - کتابخانه «اربعین» قدیم ترین کتابخانهای ان ناحیه است .
- ۲ - کتابخانه «مطرانی ارتدوکس‌ها» دارای نزدیک شصت‌صد کتاب
- ۳ - کتابخانه «ابراهیم‌پسون» متعلق به تزویت‌های حمص دارای دو هزار کتاب .
- ۴ - کتابخانه «اتاسیه» متعلق به خانواده اتاسی‌ها دارای نزدیک هزار کتاب

۱۳۲

۵ - کتابخانه «جمالیه» متعلق به شیخ جمال الدین جمالی فقيه دارای هزار و پانصد کتاب نفیس .

- ۶ - کتابخانه [دموعیه] دارای هفت‌صد و پنجاه و چهار کتاب
- ۷ - کتابخانه (سباعیه) دارای تقریباً پانصد کتاب .
- ۸ - کتابخانه (عبدیه) دارای چهار صد کتاب .
- ۹ - کتابخانه (جنده) .

کتابخانهای عراق

در شهرهای عراق کتب شرقی بسیار است ولی هنوز کتابخانه‌های عمومی بزرگ در آنجا دایر نشده و صاحبان کتابخانه‌ها فهرست‌های مرتب و صحیح ترتیب نداده‌اند که معلوم شود چه نفایسی در عراق هست ولی

از اطلاعات مخصوصی که در باب کتابخانهای شخصی فراهم می‌شود معلوم است که در عراق کتبی است که نسخ ان دو هیج کتابخانه ای نیست . تنها اطلاعی که در این باب است اسامی صاحبان کتابخانه های خصوصی است بدین قرار :

در کاظمین کتابخانه خصوصی سید حسن صدر الدین که بعضی نوادر کتب در آنجا است .
در کربلا :

- ۱ - کتابخانه شیخ عبد الحسین طهرانی
 - ۲ - کتابخانه سید عبد الحسین کلید دار .
 - ۳ - کتابخانه متعلق بمرحوم حاج شیخ العراقين (شیخ علی ابن شیخ زین العابدین مازندرانی)
- در نجف :

- ۱ - کتابخانه شیخ علی بن محمد رضای جعفری کائف الغطاء
 - ۲ - کتابخانه شیخ هادی بن شیخ عباس جعفری از همان خانواده
 - ۳ - کتابخانه سید محمد بحرالعلوم طباطبائی
 - ۴ - کتابخانه مرحوم شیخ میرزا حسین نوری که مد از رحلت او بین ورات وی تقسیم شده است ولی ظاهرا هنوز ان نهایی در عراق است مرحوم مزبور دو کتابخانه دیگر یکی در طهران و دیگری در هندوستان داشت که بورات او نعلق گرفت و کویا ان کتب را هم عراق برده اند
 - ۵ - کتابخانه اقا رضای اصفهانی
- در حله کتابخانه ال فزوینی .

در سماوه :

- ۱ - کتابخانه شیخ محمد سماوی دارای کتب نفیس بسیار .
 - ۲ - کتابخانه شیخ احمد عبد الرسول
- در بغلان چندین کتابخانه عمومی و خصوصی است .
- ۱ - کتابخانه (مرجانیه)

- ٢ - کتابخانه (خالدیه)
- ٣ - کتابخانه (حیدر خانی)
- ٤ - کتابخانه (فضل)
- ٥ - کتابخانه (اعظمیه)
- ٦ - کتابخانه (خاتونیه)
- ٧ - کتابخانه (از بکیه)
- ٨ - کتابخانه (کوهیه)
- ٩ - کتابخانه مسجد جامع حسین پاشا
- ١٠ .. کتابخانه (مرادیه)
- ١١ .. کتابخانه (احمدیه)
- ١٢ - کتابخانه « شیخ صندل » در محله کرخ
- ١٣ - کتابخانه مدرسه جامع قمریه
- ١٤ - کتابخانه « قادریه »
- ١٥ - کتابخانه (رواس)
- ١٦ - کتابخانه پایجه جیه
- ١٧ - کتابخانه سید عیسی عطار معروف به سیاه بوش
- ١٨ - کتابخانه سید محمود شکری الوسی
- ١٩ - کتابخانه حاج علی الوسی پسرعم سید محمود شکری الوسی
- ٢٠ - کتابخانه احمد شاکر الوسی که او نیز پسرعم سید محمود است .
- ٢١ - کتابخانه شمس الدین الوسی از همان خانواده
- ٢٢ - کتابخانه عبد الرحمن گلانی نقیب الاعراف ساق بغداد
- ٢٣ - کتابخانه سید عبد الله نقیب
- ٢٤ - کتابخانه سید احمد نقیب
- ٢٥ - کتابخانه سید مراد نقیب
- ٢٦ - کتابخانه سید عیسی
- ٢٧ - کتابخانه « طبق چلی »

- ۲۸ - کتابخانه سید داود نقشبندی
- ۲۹ - کتابخانه میرزا عبد الوهاب نائب
- ۳۰ - کتابخانه شیخ محمد سعید نقشبندی
- ۳۱ - کتابخانه (سویدی)
- ۳۲ - کتابخانه (شواف)
- ۳۳ - کتاب خانه « شاهی »
- ۳۴ - کتاب خانه « حیدریه »
- ۳۵ - کتاب خانه « یوسف المطاء »
- ۳۶ - کتاب خانه علی افندی خواجہ امین الفتری ساق بغداد
- ۳۷ - کتاب خانه « عیسیٰ البندریخی »
- ۳۸ - کتاب خانه جمعیت مبلغین کرملین (Carmes) از مبلغین کانولیک

کتابخانهای حجاز

کتاب خانهای معروف مکه بدین قرار است :

- ۱ - کتابخانه « شبروانی » در جوار باب ام‌هانی از مؤسسات محمد رشدی پاشا شبروانی زاده والی حجاز در زمان ترکها .
- ۲ - کتابخانه « سليمانیه » از مؤسسات سلطان عبدالعزیز ال‌عثمان که بعضی آن‌ب مهم از استانبول به انجا نقل گرده است . در مدینه کتابخانهای مهم یافته است :

- ۱ - کتابخانه « عارف حکمت یک » دارای بیچ هزار و پانصد و چهل کتاب از مؤسسات حاج عارف حکمت یک شیخ الاسلام حجاز در زمان سلطان عبدالعزیز ال‌عثمان که یکی از بهترین کتابخانهای شرقی و دارای کتب بسیار بسیار و در بنای مجلل واقع است .
- ۲ - کتابخانه « محمودیه » که با اسم کتابخانه سلطان محمود نیز معروفست و چهار هزار و پانصد و هشت و نه کتاب دارد از آن جمله کتب

بسیار نفیس .

- ۳ - کتاب خانه امین باها .
- ۴ - کتاب خانه حمیدیه از تأسیسات سلطان عبدالعزیز اول و دارای هزار و شصت و پنجاه و نه کتاب .
- ۵ - کتابخانه بشیر اغا دارای دوهزار و شصت و سه کتاب .
- ۶ - کتاب خانه صافلی
- ۷ - کتاب خانه عرفانیه
- ۸ - کتابخانه (رباط عثمان)
- ۹ - کتابخانه مدرسه ترورت .
- ۱۰ - کتابخانه مدرسه قره باشی . ۱۱ - کتابخانه حسین اقا .
کتابخانهای مدینه مجموعاً شامل تقریباً سی هزار کتاب است ازان جمله کتب نادر .

کتابخانه‌های الجزایر

در شهرهای عمده الجزایر عضی کتابخانه‌ها است که مهم ترین اهداف الجزیره بدنی قرار است : ۱ - کتابخانه ملی الجزیره که در ۱۸۳۵ تأسیس شده و تقریباً چهل هزار کتاب دارد ۲ - کتابخانه بلدیه الجزیره ۳ - کتابخانه انجمن جغرافیائی الجزایر در شهر الجزیره ۴ - کتابخانه دارالعلم الجزیره

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرنگی
لتحیی وارو

چوب از ساقه گندم

در اروپا بواسطه این که ساقه گندم خیلی سفت و خشن است گذشته از اینکه نمیتوان برای علوفه حیوانات ازان استفاده کرد در مزرعه‌ها یماند و این باب زحمت زارعین میگردد ، یکی از علماء فرانسه اخیراً موفق کردید که بواسطه تخمیر و فشار چوب بسیار ممتازی از این ساقه‌ها بسازد ، این چوب از هترین چوهای طبیعی بهتر است و در و میز و صندلی و سایر لوازم را از آن نمیتوان ماخت